CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL GERARD HOGAN
prezentate la 25 martie 2021 [1]

Cauza C-768/19

Bundesrepublik Deutschland
împotriva
SE,
intervenientă:
Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht

[cerere de decizie preliminară formulată de Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, Germania)]

„Cerere de decizie preliminară – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Protecție internațională – Protecție subsidiară – Directiva 2011/95/UE – Articolul 2 litera (j) a treia liniuță – Dreptul la protecție subsidiară conferit de legislația națională unui adult în calitatea sa de părinte al un minor necăsătorit care beneficiază de protecție subsidiară – Data relevantă pentru verificarea «minorității»”

I. Introducere

1. Prezenta cerere de decizie preliminară, formulată de Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, Germania) la 15 august 2019 și primită la grefa Curții la 18 octombrie 2019, se referă la interpretarea articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate [2] și a articolului 7 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”). Aceasta ridică din nou întrebări destul de spinoase cu privire la datele adecvate care ar trebui luate în considerare pentru soluționarea cererilor de reîntregire a familiei care decurg din acordarea protecției internaționale altor membri de familie.

2. Cererea a fost formulată în cadrul unui litigiu între SE și Bundesrepublik Deutschland (Republica Federală Germania), referitor la refuzul acesteia de a-i acorda protecție subsidiară lui SE în calitate de părinte al unui minor necăsătorit care este beneficiarul protecției subsidiare în acest stat membru (fiul lui SE).

[1] Limba originală: engleza.

[2] JO 2011, L 337, p. 9.

3. Pentru ca SE și fiul său să fie considerați „membri de familie” în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95, fiul lui SE trebuie printre altele să fie minor și necăsătorit [3]. Republica Federală Germania a refuzat să îi acorde protecție subsidiară lui SE pentru motivul că, deși a solicitat azil în statul membru respectiv în timp ce fiul său era minor, SE a depus o cerere oficială de azil în acest stat membru la o zi după ce fiul său a încetat să mai fie minor.

4. În prezenta cerere de decizie preliminară, Curtea este solicitată să determine printre altele momentul care trebuie luat în considerare pentru a evalua dacă persoana care poate beneficia de protecție (în acest caz, fiul lui SE) este un „minor” în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95.

5. Înainte de a lua în considerare aceste aspecte, este totuși necesar să se stabilească mai întâi dispozițiile legale relevante și situația de fapt din litigiul principal.

II. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii

1. Directiva 2011/95

6. Articolul 1 din Directiva 2011/95, intitulat „Obiectul”, prevede:

„Prezenta directivă are ca obiect stabilirea unor standarde referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a deveni beneficiari de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate.”

7. Articolul 2 din Directiva 2011/95, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[…]

(j) «membri de familie» înseamnă, în măsura în care familia exista deja în țara de origine, următorii membri ai familiei beneficiarului de protecție internațională care sunt prezenți în același stat membru ca urmare a cererii de protecție internațională:

– […];

– […];

– tatăl, mama sau un alt adult responsabil pentru beneficiarul de protecție internațională, fie prin lege, fie prin practica statului membru în cauză, în cazul în care beneficiarul respectiv este minor și necăsătorit;

(k) «minor» înseamnă un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid cu vârsta sub 18 ani;

[3] Acest criteriu nu este pus în discuție în prezenta cauză.

[…]”

8. Articolul 3 din Directiva 2011/95, intitulat „Standarde mai favorabile”, prevede:

„Statele membre pot adopta sau menține standarde mai favorabile pentru a decide care sunt persoanele care îndeplinesc condițiile de acordare a statutului de refugiat sau care sunt persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară, precum și pentru a stabili conținutul protecției internaționale, în măsura în care respectivele standarde sunt compatibile cu prezenta directivă.”

9. Articolul 23 din Directiva 2011/95, intitulat „Menținerea unității familiei”, prevede:

„(1) Statele membre se asigură că unitatea familiei poate fi menținută.

(2) Statele membre se asigură că membrii de familie ai beneficiarului de protecție internațională care, în mod individual, nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a obține această protecție pot pretinde beneficiile prevăzute la articolele 24-35, în conformitate cu procedurile de drept intern și în măsura în care aceasta este compatibilă cu statutul juridic personal al membrului de familie.

[…]”

10. Articolul 24 din Directiva 2011/95, intitulat „Permisul de ședere”, prevede:

„[…]

(2) De îndată ce este posibil după acordarea protecției internaționale, statele membre eliberează beneficiarilor statutului conferit prin protecție subsidiară și membrilor de familie ai acestora un permis de ședere reînnoibil care trebuie să fie valabil pentru o perioadă de cel puțin un an și, în cazul reînnoirii, pentru cel puțin doi ani, cu excepția cazului în care există motive imperioase de siguranță națională sau de ordine publică ce impun o decizie contrară.”

2. Directiva 2013/32/UE

11. Articolul 6 din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale[4], intitulat „Accesul la procedură”, este formulat după cum urmează:

„(1) Atunci când o persoană înaintează o cerere de protecție internațională unei autorități competente, în temeiul dreptului național, să înregistreze astfel de cereri, înregistrarea are loc în cel mult trei zile lucrătoare de la depunerea cererii.

Dacă cererea de protecție internațională este înaintată altor autorități susceptibile să primească astfel de cereri, dar care nu sunt competente să le înregistreze în temeiul legislației interne, statele membre se asigură că înregistrarea are loc în decurs de 6 zile lucrătoare de la depunerea cererii.

[…]

[4] JO 2013, L 180, p. 60.

(2) Statele membre se asigură că persoana care a solicitat protecție internațională are posibilitatea efectivă de a depune cererea sa în cel mai scurt timp posibil. În situația în care solicitantul nu își depune cererea, statele membre pot aplica articolul 28 în mod corespunzător.

(3) Fără a aduce atingere alineatului (2), statele membre pot solicita ca cererile de protecție internațională să fie depuse personal și/sau într-un loc desemnat.

(4) În pofida alineatului (3), se consideră că s-a depus o cerere de protecție internațională din momentul în care un formular trimis de solicitant sau, în situația în care se prevede astfel în legislația internă, un raport oficial a parvenit autorităților competente ale statului membru vizat.

[…]”

B. Dreptul german

12. Articolul 13 din Asylgesetz [5] (Legea privind azilul, denumită în continuare „AsylG”) prevede:

„(1) Se consideră că o cerere de azil este formulată atunci când, din voința străinului exprimată în scris, verbal sau în alt mod, rezultă că acesta dorește să beneficieze, pe teritoriul federal, de protecția împotriva persecuțiilor politice sau că solicită protecție împotriva returnării la frontieră sau împotriva unui alt mod de returnare forțată într-un stat în care acesta este supus riscului de a fi persecutat în sensul articolului 3 alineatul (1) sau de a suferi un prejudiciu serios în sensul articolului 4 alineatul (1).

[…]”

13. Articolul 14 din AsylG prevede:

„(1) Cererea de azil se depune la agenția Oficiului Federal pentru Migrație și Refugiați de pe lângă centrul de primire competent pentru primirea străinului.

[…]”

14. Articolul 26 din AsylG prevede:

„[…]

(2) Unui copil minor necăsătorit, care este minor la momentul cererii sale de azil și este copilul unui titular al dreptului la azil, i se acordă, la cerere, dreptul de azil, în cazul în care calitatea de titular al unui drept de azil a străinului nu mai este supusă niciunei căi de atac, iar această calitate nu poate fi revocată sau retrasă.

(3) Părinții unui minor necăsătorit care este titularul unui drept de azil sau un alt adult în sensul articolului 2 litera (j) din Directiva [2011/95] sunt recunoscuți la cerere ca titulari ai unui drept de azil, în cazul în care:

1. dreptul de azil este acordat cu titlu definitiv;

[5] BGB1. 2008 I, p. 1798, în versiunea indicată de instanța de trimitere.

2. familia, în sensul articolului 2 litera (j) din Directiva [2011/95], exista deja în statul în care titularul dreptului de azil este persecutat politic;

3. au intrat în țară înainte de acordarea dreptului de azil sau au formulat cererea lor de azil imediat după intrare;

4. dreptul de azil nu poate fi revocat sau retras;

5. aceștia asigură întreținerea persoanei care beneficiază de dreptul de azil.

Prima teză punctele 1-4 se aplică prin analogie fraților necăsătoriți și surorilor necăsătorite ale minorului care beneficiază de dreptul de azil, care erau minori la data depunerii cererii acestora.

[…]

(5) În ceea ce privește membrii de familie în sensul punctelor 1-3 ai beneficiarului de protecție internațională, se aplică prin analogie punctele 1-4. Dreptul de azil este înlocuit de statutul de refugiat sau de statutul conferit de protecția subsidiară. […]

[…]”

15. Articolul 77 din AsylG prevede:

„(1) În cauzele introduse în temeiul prezentei legi, instanța ia în considerare situația de fapt și de drept existentă la momentul ultimei ședințe; în cazul în care decizia nu este precedată de o ședință, momentul determinant este cel al pronunțării deciziei. […]

[…]”

III. Situația de fapt din litigiul principal și cererea de decizie preliminară

16. SE solicită acordarea statutului conferit prin protecția subsidiară pe baza faptului că este tatăl unui minor necăsătorit care deține acest statut. SE este, potrivit propriilor declarații, cetățean afgan și tatăl unui fiu născut la 20 aprilie 1998, care a intrat pe teritoriul Republicii Federale Germania în cursul anului 2012 și a formulat o cerere de azil în această țară la 21 august 2012 [6].

17. Printr-o decizie definitivă a Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Oficiul Federal pentru Migrație și Refugiați, Germania, denumit în continuare „Oficiul Federal”) din 13 mai 2016, cererea de azil a fiului lui SE a fost respinsă. Totuși, acestuia i-a fost acordat statutul conferit prin protecția subsidiară.

18. Potrivit propriilor declarații, SE a intrat în Republica Federală Germania în luna ianuarie 2016, pe cale terestră. Acesta a solicitat azil în luna februarie a anului 2016, iar, la 21 aprilie 2016, a formulat o cerere oficială de protecție internațională.

[6] Data de 21 august 2012 apare în dosarul național depus de instanța de trimitere la grefa Curții. Aceasta nu apare în cererea de decizie preliminară și trebuie astfel verificată de instanța de trimitere.

19. Oficiul Federal i-a respins cererea de azil și cererea de acordare a statutului de refugiat sau a statutului conferit prin protecția subsidiară, precum și cererea de constatare a existenței unor motive care se opun returnării sale la frontieră în conformitate cu articolul 60 alineatul (5) și alineatul (7) prima teză din Aufenthaltsgesetz (denumită în continuare „Legea privind șederea”).

20. Prin hotărârea atacată, Verwaltungsgericht (Tribunalul Administrativ, Germania) a impus Republicii Federale Germania obligația de a-i acorda lui SE statutul conferit prin protecția subsidiară, în temeiul articolului 26 alineatul (5) coroborat cu prima teză a articolului 26 alineatul (3) din AsylG, în calitate de părinte al unui minor necăsătorit beneficiar al protecției subsidiare.

21. Potrivit Verwaltungsgericht (Tribunalul Administrativ), fiul lui SE era încă minor la data depunerii cererii de azil de către SE, dată care constituie momentul relevant în această privință. În acest context, o cerere de azil trebuie să se considere formulată din momentul în care autoritatea competentă a luat cunoștință de cererea de azil a solicitantului de azil.

22. În recursul său formulat în fața instanței de trimitere, Republica Federală Germania invocă încălcarea articolului 26 alineatul (3) prima teză din AsylG. Aceasta susține că, în temeiul articolului 77 alineatul (1) prima teză din AsylG, factorul decisiv pentru aprecierea elementelor de fapt și de drept este, în principiu, data ultimei ședințe în fața instanței de fond sau, în lipsa unei astfel de ședințe, data pronunțării hotărârii instanței de fond care pune capăt procedurii. Articolul 26 alineatul (3) din AsylG nu conține nicio excepție legală expresă în această privință. Condițiile sale materiale și structura sa ar pleda, în orice caz, în favoarea faptului că numai o persoană care era încă minoră atunci când i s-a acordat propriul statut poate genera un drept derivat. Aceasta susține că dispoziția are ca scop interesele de protecție speciale ale minorului beneficiar al protecției, care există, în principiu, numai atât timp cât persoana respectivă este minoră.

23. Republica Federală Germania susține de asemenea că, chiar dacă minoritatea ar trebui să fie apreciată la data depunerii cererii de azil a părintelui, relevant nu este momentul în care azilul este efectiv solicitat (articolul 13 din AsylG), ci momentul la care cererea de azil este formulată oficial (articolul 14 din AsylG). În ceea ce privește îndeplinirea cerinței privind cererea cuprinse la articolul 26 alineatul (3) prima teză din AsylG, nu este suficient ca autoritatea competentă – în speță, Oficiul Federal – să ia cunoștință pur și simplu de cererea de azil. O condiție prealabilă pentru acordare este o cerere (oficială), care poate fi depusă în mod valabil numai la autoritatea competentă.

24. În aceste împrejurări, Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) În cazul în care un solicitant de azil care, înainte de împlinirea vârstei majoratului de către copilul său cu care forma deja o familie în statul de origine și căruia i-a fost acordat statutul de protecție subsidiară după împlinirea vârstei majoratului ca urmare a unei cereri de protecție formulate înainte de împlinirea vârstei majoratului (denumit în continuare «beneficiarul protecției»), a intrat în statul membru gazdă al beneficiarului protecției și a depus în acel stat, la rândul său, o cerere de protecție internațională (denumit în continuare «solicitantul de azil») și în cazul unei reglementări naționale care, în vederea acordării dreptului la protecție subsidiară în corelație cu beneficiarul protecției, face trimitere la articolul 2 litera (j) din Directiva [2011/95], trebuie să se ia în considerare data soluționării

cererii de azil a solicitantului de azil sau o dată anterioară în ceea ce privește aspectul dacă beneficiarul protecției este «minor» în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva [2011/95], dată anterioară cum ar fi data la care:

a) beneficiarului protecției i-a fost acordat statutul conferit prin protecția subsidiară,

b) solicitantul de azil a depus cererea sa de azil,

c) solicitantul de azil a intrat în statul membru gazdă sau

d) beneficiarul protecției a depus cererea sa de azil?

2) În ipoteza în care

a) data relevantă este data depunerii cererii:

trebuie să se ia în considerare, în această privință, data solicitării de protecție (cererea de azil) exprimate în scris, oral sau în alt mod, de care a luat cunoștință autoritatea națională competentă pentru cererile de azil, sau data cererii de protecție internațională formulate în mod oficial?

b) data relevantă este data intrării în țară a solicitantului de azil sau data depunerii cererii de azil de către acesta: este de asemenea relevant aspectul dacă, la această dată, nu fusese soluționată încă cererea de protecție formulată de beneficiarul protecției căruia i-a fost acordat ulterior statutul conferit prin protecția subsidiară?

3) a) Care sunt cerințele ce trebuie impuse, în situația descrisă la punctul 1, pentru ca solicitantul de azil să fie considerat unul dintre «membri de familie» (articolul 2 litera (j) din Directiva [2011/95]) «care sunt prezenți în același stat membru ca urmare a cererii de protecție internațională» în care se află persoana care a obținut protecția internațională și cu care familia «exista deja în statul de origine»? Acest lucru presupune în special ca viața de familie a beneficiarului protecției și a solicitantului de azil în sensul articolului 7 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare «carta») să fi fost reluată în statul membru gazdă sau este suficientă simpla prezență simultană a beneficiarului protecției și a solicitantului de azil în statul membru gazdă? Un părinte este considerat membru de familie chiar dacă, conform împrejurărilor din speță, intrarea nu a avut ca scop exercitarea efectivă a răspunderii, în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva [2011/95], față de o persoană căreia i s-a acordat protecție internațională și care este încă minoră și necăsătorită?

b) În măsura în care la întrebarea 3 litera a) trebuie să se răspundă în sensul că este necesar ca viața de familie a beneficiarului protecției și a solicitantului de azil în sensul articolului 7 din cartă să fi fost reluată în statul membru gazdă, este relevantă data reluării? Trebuie să se țină seama, în această privință, în special de aspectul dacă viața de familie a fost restabilită într-un anumit termen de la intrarea solicitantului de azil, la data formulării cererii de către solicitantul de azil, sau dacă a fost restabilită la o dată la care solicitantul de azil era încă minor?

4) Calitatea de membru de familie în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva [2011/95] a unui solicitant de azil încetează la data împlinirii vârstei majoratului de către beneficiarul protecției și a dispariției corelative a răspunderii față de o persoană care este minoră și necăsătorită? În cazul unui răspuns negativ: această calitate de membru de familie (și drepturile asociate acesteia) subzistă după această dată pe o perioadă nedeterminată sau încetează să existe după un anumit termen (în cazul unui răspuns afirmativ: care este acest termen?) sau la survenirea anumitor evenimente (în cazul unui răspuns afirmativ: care sunt aceste evenimente?)?"

IV. Procedura în fața Curții

25. Au prezentat observații scrise guvernele german și maghiar, precum și Comisia Europeană. La 26 mai 2020, procedura în prezenta cauză a fost suspendată prin decizia președintelui Curții în temeiul articolului 55 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție până la pronunțarea Hotărârii din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577). Această hotărâre a fost notificată instanței de trimitere în cadrul prezentei proceduri pentru a verifica dacă aceasta dorea să își mențină cererea de decizie preliminară. Prin ordonanța din 19 august 2020, primită de grefa Curții la 26 august 2020, instanța de trimitere a informat Curtea că dorește să își mențină cererea de decizie preliminară. Prin Decizia din 28 august 2020, președintele Curții a pus capăt suspendării procedurii în prezenta cauză.

26. Prin Decizia Curții din 10 noiembrie 2020, guvernul german a fost solicitat să clarifice diferența, în special în ceea ce privește procedura, termenele și condițiile, care există în dreptul german între cererea neoficială de azil, în sensul articolului 13 alineatul (1) din AsylG, și cererea oficială de azil, în sensul articolului 14 alineatul (1) din aceeași lege. Guvernul german a răspuns la această întrebare la 14 decembrie 2020.

27. Prin Decizia Curții din 10 noiembrie 2020, părțile interesate, în conformitate cu articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, au fost solicitate să prezinte observații cu privire la posibilele consecințe care ar putea fi deduse din Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577), în scopul răspunsului care trebuie dat în special la prima întrebare adresată în prezenta procedură. Guvernul maghiar și Comisia au depus observații în acest sens.

V. Competența Curții

28. Guvernul german a manifestat îndoieli cu privire la competența Curții de a soluționa întrebările preliminare. Potrivit acestui guvern, întrebările adresate se referă la interpretarea unei dispoziții naționale care nu este impusă de dreptul Uniunii și care, prin formularea sa, face referire la definițiile prevăzute de dreptul Uniunii la articolul 2 litera (j) din Directiva 2011/95 numai în ceea ce privește noțiunile de „alt adult" și „familie".

29. Trebuie remarcat că, prin întrebările sale, instanța de trimitere solicită interpretarea articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 și a articolului 7 din cartă. În aceste întrebări nu se face trimitere la legislația națională.

30. Cu toate acestea, rezultă din cererea de decizie preliminară că SE solicită protecție internațională în calitate de membru de familie (părinte al unui copil minor necăsătorit), în temeiul articolului 26 alineatul (5) coroborat cu prima teză a articolului 26 alineatul (3) din AsylG mai degrabă decât în temeiul dreptului Uniunii, în special al Directivei 2011/95. Totuși, se pare că întrebarea dacă, la momentul relevant, fiul lui SE este un minor necăsătorit și, prin urmare, dacă SE este membru de familie în conformitate cu articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 este esențială pentru determinarea statutului lui SE în temeiul dreptului intern. Acest lucru se datorează trimiterii la articolul 2 litera (j) din Directiva 2011/95 cuprinse în articolul 26 alineatul (3) din AsylG [7].

31. În Hotărârea din 4 octombrie 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, punctele 68-74), Curtea a constatat că Directiva 2011/95 nu prevede extinderea statutului de refugiat sau a statutului conferit prin protecția subsidiară la membrii de familie ai persoanei căreia îi este acordat acest statut. Din articolul 23 din directiva respectivă rezultă că aceasta se limitează la a impune statelor membre să își adapteze dreptul național astfel încât membrii de familie, în sensul prevăzut la articolul 2 litera (j) din directiva menționată, ai beneficiarului unui asemenea statut, în cazul în care nu îndeplinesc individual condițiile pentru acordarea aceluiași statut, să poată pretinde anumite beneficii, care includ printre altele eliberarea unui permis de ședere, accesul la locuri muncă sau accesul la educație, care au ca obiect menținerea unității familiei. Cu toate acestea, articolul 3 din Directiva 2011/95 permite unui stat membru să prevadă, în cazul în care se acordă protecție internațională, în temeiul regimului instituit prin această directivă, unui membru al unei familii, extinderea beneficiului acestei protecții la alți membri ai acestei familii, cu condiția ca aceștia să nu intre sub incidența unei cauze de excludere prevăzute la articolul 12 din aceeași directivă și ca situația lor să prezinte, datorită necesității de menținere a unității familiei, o legătură cu logica protecției internaționale.

32. Curtea a susținut de asemenea că acordarea statutului de refugiat sau a statutului conferit prin protecție subsidiară în calitate de drept derivat ar prezenta, datorită necesității de menținere a unității familiei persoanelor interesate, o legătură cu logica protecției internaționale care a condus la acordarea acestui statut [8].

33. Rezultă din dosarul prezentat Curții, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere [9], că Republica Federală Germania s-a prevalat de posibilitatea prevăzută la articolul 3 din Directiva 2011/95 de a oferi o protecție mai extinsă anumitor membri de familie menționați la articolul 2 litera (j) din Directiva 2011/95.

34. Potrivit unei jurisprudențe constante, Curtea este competentă să statueze asupra cererilor de decizie preliminară referitoare la dispoziții de drept al Uniunii în cazuri în care, deși situația de fapt din litigiul principal nu intră direct în domeniul de aplicare al acestui drept, dispozițiile dreptului menționat au devenit aplicabile prin intermediul dreptului național ca urmare a trimiterii realizate de acesta din urmă la conținutul acelor dispoziții. În asemenea cazuri, există un interes cert al Uniunii Europene ca, pentru evitarea unor viitoare divergențe de interpretare,

[7] Potrivit instanței de trimitere, „cererea reclamantului având ca obiect acordarea protecției subsidiare în calitate de părinte ar fi admisă în cazul în care, la data relevantă pentru evaluare, fiul era minor în sensul articolului 26 alineatul (3) prima teză din AsylG, iar reclamantul deținea autoritatea asupra persoanei minorului în sensul articolului 26 alineatul (3) prima teză punctul 5 din AsylG. Articolul 26 alineatul (3) din AsylG urmărește transpunerea articolului 23 alineatul (2) din Directiva [2011/95] […]”. A se vedea punctele 12 și 13 din cererea de decizie preliminară.

[8] A se vedea în acest sens Hotărârea din 4 octombrie 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, punctul 73).

[9] La punctul 13 din cererea de decizie preliminară, instanța de trimitere a afirmat că articolul 26 alineatul (3) din AsylG urmărește transpunerea articolului 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95. În opinia noastră, s-ar părea, sub rezerva verificării de către instanței de trimitere, că domeniul de aplicare al acestei dispoziții de drept intern este mai larg decât cel al articolului 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95 și că dispoziția de drept intern extinde, în anumite împrejurări, protecția internațională la membrii de familie.

dispozițiile preluate din dreptul Uniunii să primească o interpretare uniformă. Astfel, o interpretare dată de Curte dispozițiilor de drept al Uniunii în situații care nu intră în domeniul de aplicare al acestora se justifică atunci când dispozițiile menționate au devenit aplicabile în mod direct și necondiționat în asemenea situații prin intermediul dreptului național, pentru a se asigura un tratament identic acestor situații și situațiilor care intră în domeniul de aplicare a dreptului Uniunii [10].

35. Având în vedere că articolul 26 alineatul (3) din AsylG se referă în mod specific la noțiunea de „familie" în conformitate cu articolul 2 litera (j) din Directiva 2011/95 și nu există nimic care să indice că această din urmă dispoziție nu se aplică în mod direct și necondiționat în situații precum cea în cauză în litigiul principal, este, în consecință, în mod clar în interesul Uniunii Europene ca prezenta cerere de decizie preliminară să fie soluționată de Curte.

36. Prin urmare, considerăm că Curtea are competența de a răspunde la întrebările preliminare.

VI. Analiza întrebărilor preliminare

A. Prima și cea de a doua întrebare

1. Observații preliminare

37. Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, care pot fi analizate în mod convenabil împreună, instanța de trimitere solicită să se stabilească, într-o situație precum cea din litigiul principal, în care un părinte (în speță, SE) urmărește să obțină un drept la protecție subsidiară în temeiul dreptului intern pe baza statutului de protecție subsidiară al unui copil minor necăsătorit, ce dată trebuie luată în considerare pentru a stabili dacă persoana care poate beneficia de protecție internațională – în speță, fiul lui SE – este „minor" în conformitate cu articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 [11].

38. Astfel cum a subliniat Comisia în observațiile sale, răspunsul la această întrebare este necesar din perspectiva dreptului Uniunii pentru a stabili dacă SE poate pretinde, în conformitate cu articolul 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95, beneficiile prevăzute la articolele 24-35 din directiva menționată [12].

[10] Hotărârea din 7 noiembrie 2018, K și B (C-380/17, EU:C:2018:877, punctele 34-36 și jurisprudența citată). A se vedea de asemenea Hotărârea din 13 martie 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, punctele 35-37).

[11] Din dosarul prezentat Curții rezultă că fiul lui SE era minor la momentul în care SE a intrat în Germania în luna ianuarie a anului 2016 și la momentul în care a solicitat azil în luna februarie a anului 2016. Cu toate acestea, fiul lui SE a încetat să mai fie minor la 20 aprilie 2016, cu o zi înainte ca SE să depună o cerere oficială de protecție internațională la 21 aprilie 2016. În plus, la 13 mai 2016, fiul lui SE nu mai era minor atunci când i s-a acordat statutul de protecție subsidiară. Instanța de trimitere constată că, în ceea ce privește statutul de „minor" al beneficiarului protecției, jurisprudența națională a luat în considerare, în conformitate cu principiul prevăzut la articolul 77 din AsylG, data soluționării cererii de azil a părintelui. Cu toate acestea, în alte cazuri s-a considerat că este suficient ca beneficiarul protecției să fi fost minor la data depunerii cererii de azil a părintelui. În această privință, în majoritatea cazurilor, se invocă cerințe întemeiate pe dispoziții din dreptul Uniunii, iar datele exprese prevăzute în materia protecției internaționale derivate a copiilor [a se vedea articolul 26 alineatul (2) din AsylG] sunt transpuse în domeniul protecției internaționale a părinților, în pofida lipsei unei reglementări în acest sens. A se vedea punctul 16 din cererea de decizie preliminară.

[12] Curtea nu se poate pronunța asupra implicațiilor răspunsului său în temeiul dreptului intern, în special în ceea ce privește articolul 26 alineatul (5) coroborat cu prima teză a articolului 26 alineatul (3) din AsylG. Aceasta este o chestiune care ține de competența instanței de trimitere.

39. Definiția statutului de „minor” cuprinsă la articolul 2 litera (k) din Directiva 2011/95, care face referire la „un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid cu vârsta sub 18 ani”, nu este pusă în discuție în litigiul principal.

40. Cu toate acestea, este în discuție data relevantă în care se evaluează statutul de „minor” al unei persoane pentru a se stabili dacă acest minor și o altă persoană sunt „membri de familie” în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95. În conformitate cu articolul 2 litera (j) din Directiva 2011/95, noțiunea de „membri de familie” include, în măsura în care familia exista deja în țara de origine, tatăl unui minor necăsătorit care este beneficiarul protecției internaționale, care este prezent în același stat membru ca urmare a cererii de protecție internațională.

41. Instanța de trimitere a prezentat Curții cinci opțiuni temporale, și anume:

– data soluționării cererii de azil a lui SE (corpul principal al întrebării 1);

– data la care fiului lui SE i-a fost acordat statutul conferit prin protecția subsidiară [întrebarea 1 litera a)];

– data la care SE a depus cererea sa de azil [întrebarea 1 litera b)];

– data la care SE a intrat în Germania [întrebarea 1 litera c)] sau

– data la care fiul lui SE a depus cererea sa de azil [întrebarea 1 litera d)].

42. Guvernul german consideră că data relevantă pentru evaluarea statutului de „minor” în temeiul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 este data deciziei privind cererea membrului de familie care dorește să invoce un drept derivat din cel al beneficiarului protecției.

43. Guvernul maghiar consideră că utilizarea timpului prezent la articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 militează împotriva unei interpretări retroactive a statutului de „minor”. Astfel, situația de fapt și de drept pe care se bazează o decizie ar trebui analizată și evaluată în lumina circumstanțelor existente la momentul adoptării deciziei. O interpretare diferită în prezenta cauză ar însemna că autoritățile ar trebui să își bazeze decizia pe o ficțiune conform căreia persoana este încă minoră atunci când nu mai este cazul. O astfel de ficțiune nu poate fi derivată din textul Directivei 2011/95 sau din obiectivele sale și ar fi contrară securității juridice. Potrivit acestui guvern, momentul relevant este data deciziei privind cererea de protecție internațională depusă de membrul de familie al beneficiarului protecției internaționale.

44. În schimb, Comisia consideră că articolul 2 litera (j) a treia liniuță și articolul 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95 trebuie interpretate în sensul că un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care avea sub 18 ani în momentul în care a depus o cerere de protecție internațională într-un stat membru, dar care a devenit adult în timpul procedurii și căruia i s-a acordat ulterior statutul de protecție subsidiară, trebuie considerat „minor” în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță în cazul în care tatăl său a intrat pe teritoriul aceluiași stat membru înainte ca beneficiarul protecției să împlinească vârsta majoratului și a depus cererea menționată la articolul 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95 într-o perioadă rezonabilă după data la care beneficiarul protecției a fost recunoscut ca atare.

2. Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248)

45. Din cererea de decizie preliminară rezultă în mod clar că diferitele opțiuni temporale prezentate de instanța de trimitere au fost inspirate, cel puțin parțial, de Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248)[13]. În consecință, vom prezenta în detaliu situația de fapt și hotărârea din această cauză pentru o mai bună înțelegere a diferitor opțiuni temporale prezentate de instanța de trimitere.

46. Cauza în care a fost pronunțată Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248), viza dreptul unei minore neînsoțite care a intrat pe teritoriul Țărilor de Jos și a solicitat azil atunci când era minoră, dar a obținut statutul de refugiat și a solicitat reîntregirea familiei cu părinții săi *după* ce a împlinit vârsta majoratului.

47. Curtea a fost solicitată să stabilească dacă articolul 2 litera (f)[14] din Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei[15] trebuie interpretat în sensul că un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid cu vârsta sub 18 ani la momentul intrării sale pe teritoriul unui stat membru și al depunerii cererii sale de azil în acest stat, dar care, în cursul procedurii de azil, împlinește vârsta majoratului și căruia, ulterior, i se acordă azil cu efect retroactiv de la data cererii sale trebuie calificat drept „minor” în sensul acestei dispoziții. Curtea a statuat că articolul 2 litera (f) din Directiva 2003/86 coroborat cu articolul 10 alineatul (3) litera (a) din aceasta[16] trebuie interpretat în sensul că un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid cu vârsta sub 18 ani la momentul intrării sale pe teritoriul unui stat membru și al depunerii cererii sale de azil în acest stat, dar care, în cursul procedurii de azil, împlinește vârsta majoratului și căruia i se recunoaște ulterior statutul de refugiat, trebuie să fie calificat drept „minor” în sensul acestei dispoziții.

48. Potrivit Curții, în cazul în care dreptul la reîntregirea familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86 ar depinde de momentul în care autoritatea națională competentă adoptă în mod oficial decizia de recunoaștere a statutului de refugiat al persoanei în cauză, o astfel de interpretare, în loc să încurajeze autoritățile naționale să examineze cu prioritate cererile de protecție internațională depuse de minori neînsoțiți pentru a ține seama de vulnerabilitatea lor specifică, ar putea avea efectul invers, opunându-se obiectivului urmărit atât

[13] A se vedea punctul 18 din cererea de decizie preliminară.

[14] Această dispoziție prevede că „«minor neînsoțit» înseamnă orice resortisant al unei țări terțe sau apatrid cu vârsta sub 18 ani, care intră pe teritoriul unui stat membru fără a fi însoțit de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru el prin lege sau cutumă și atâta timp cât nu este efectiv luat în îngrijire de o astfel de persoană, sau orice persoană minoră care este lăsată neînsoțită după intrarea pe teritoriul unui stat membru”.

[15] JO 2003, L 251, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 164.

[16] Această dispoziție prevede în esență că, în cazul în care refugiatul este un minor neînsoțit, statele membre autorizează intrarea și ședera în scopul reîntregirii familiei pentru rudele sale de gradul întâi pe linie ascendentă directă.

de Directiva 2013/32, cât și de Directivele 2003/86 și 2011/95, de a se asigura că, în conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din cartă, interesul superior al copilului este o prioritate a statelor membre atunci când aplică aceste directive [17].

49. Astfel, Curtea a considerat că faptul de a reține data la care a fost depusă cererea de protecție internațională ca fiind aceea în funcție de care trebuie apreciată vârsta unui refugiat în sensul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86 permite garantarea unui tratament identic și a previzibilității pentru toți solicitanții care se află în aceeași situație din punct de vedere cronologic, asigurându-se faptul că succesul cererii de reîntregire a familiei depinde în principal de fapte imputabile solicitantului, iar nu autorităților administrative, precum timpul necesar prelucrării cererii de protecție internațională sau a cererii de reîntregire a familiei. Cu toate acestea, Curtea a afirmat că un refugiat care avea statutul de minor neînsoțit în momentul cererii sale, dar care a devenit major în cursul procedurii, trebuie să depună o cerere de reîntregire într-un termen rezonabil [18]. În această privință, Curtea a considerat că cererea trebuie depusă într-un termen de trei luni calculat de la data la care „minorului” în cauză i-a fost recunoscută calitatea de refugiat.

3. Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577)

50. De asemenea, considerăm că este relevantă Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577), care a fost adoptată după formularea cererii de decizie preliminară din prezenta cauză.

51. În această cauză, Curtea a fost solicitată să stabilească printre altele dacă articolul 4 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din Directiva 2003/86 trebuie interpretat în sensul că data la care trebuie să se facă referire pentru a stabili dacă un resortisant al unei țări terțe sau un refugiat necăsătorit este un „copil minor”, în sensul dispoziției respective, este data la care este depusă cererea de intrare și de ședere în scopul reîntregirii familiei pentru copii minori sau data la care autoritățile competente din acest stat membru pronunță decizia cu privire la această cerere, eventual după o acțiune îndreptată împotriva unei decizii de respingere a unei astfel de cereri.

52. Curtea a afirmat în termeni neechivoci la punctele 36 și 37 din această hotărâre că reținerea datei la care autoritatea competentă a statului membru în cauză soluționează cererea de intrare și de ședere pe teritoriul acestui stat în scopul reîntregirii familiei ca fiind cea care trebuie să fie avută în vedere pentru a aprecia vârsta solicitantului în scopul aplicării articolului 4 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din Directiva 2003/86 nu ar fi conformă cu obiectivele urmărite de această

[17] A se vedea punctul 58 din Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248), și punctele 36 și 37 din Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577). La punctul 49 din Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248), Curtea a menționat că nici textul articolului 2 litera (f) din Directiva 2003/86, nici cel al articolului 10 alineatul (3) litera (a) din această directivă nu permit, prin ele însele, să se răspundă la întrebarea menționată. În consecință, Curtea a analizat de asemenea schema generală și obiectivul acestei directive. În această privință, Curtea a considerat că a condiționa dreptul la reîntregirea familiei prevăzut la articolul 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86 de momentul în care autoritatea națională competentă adoptă în mod formal decizia de recunoaștere a statutului de refugiat al persoanei interesate și, prin urmare, de celeritatea, mai mare sau mai mică, cu care cererea de protecție internațională este examinată de către această autoritate ar pune în discuție efectul util al acestei dispoziții și ar fi contrar nu doar obiectivului acestei directive, care constă în favorizarea reîntregirii familiei și în acordarea, în această privință, a unei protecții speciale refugiaților, în special minorilor neînsoțiți, ci și principiilor egalității de tratament și securității juridice. A se vedea punctul 55 din Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248).

[18] La punctul 50 din Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248), Curtea a reamintit în esență că articolul 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86 se aplică reîntregirii familiei refugiaților recunoscuți ca atare de statele membre.

directivă sau cu cerințele care decurg din articolul 7 și din articolul 24 alineatul (2) din cartă, întrucât autoritățile și instanțele naționale competente nu ar fi încurajate să examineze cu prioritate cererile minorilor cu urgența necesară pentru a ține seama de vulnerabilitatea lor și ar putea astfel să acționeze într-un mod care ar afecta drepturile legitime la reîntregirea familiei ale acestor minori. Astfel, Curtea a considerat că articolul 4 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din Directiva 2003/86 trebuie interpretat în sensul că data de referință pentru a se stabili dacă un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid necăsătorit este un copil minor, în sensul acestei dispoziții, este data la care este depusă cererea de intrare și de ședere în scopul reîntregirii familiei pentru copii minori, iar nu data la care autoritățile competente din acest stat membru pronunță decizia cu privire la această cerere.

4. Scurtă analiză a hotărârilor în cauză

53. Astfel cum am arătat, Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248), și Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577), au vizat interpretarea Directivei 2003/86.

54. Trebuie subliniat de la bun început că Directiva 2003/86 a fost adoptată la 22 septembrie 2003. Astfel, adoptarea acestei directive a avut loc cu aproximativ șase luni înainte de adoptarea Directivei 2004/83/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate [19]. Directiva 2004/83, care a fost ulterior înlocuită de Directiva 2011/95, a introdus pentru prima dată în dreptul Uniunii noțiunea de statut conferit prin protecția subsidiară. Această cronologie servește pentru a explica motivul pentru care Directiva 2003/86 se referă numai la refugiați și nu la resortisanții unor țări terțe sau apatrizii care beneficiază de statutul conferit prin protecția subsidiară. În timp ce drepturile membrilor de familie ai refugiaților sunt reglementate în mare parte de Directivele 2003/86 și 2011/95 [20], cea dintâi directivă nu privește drepturile membrilor de familie ai persoanelor care beneficiază de statutul conferit prin protecția subsidiară.

55. Într-adevăr, la punctul 34 din Hotărârea din 13 martie 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192), Curtea a confirmat că Directiva 2003/86 trebuie interpretată în sensul că nu se aplică resortisanților unor țări terțe care sunt membri de familie ai unui beneficiar al statutului conferit prin protecția subsidiară [21].

56. Considerăm că soluția adoptată în Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248), cu privire la dreptul la reîntregirea familiei al unui minor neînsoțit care se bucura de statutul de refugiat în conformitate cu articolul 2 litera (f) și cu articolul 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86 este instructivă în ceea ce privește prezenta cauză. Analiza conținută în cauza respectivă nu poate fi totuși transpusă pe deplin în prezenta cauză, întrucât există anumite diferențe cheie factuale și juridice. În special, în cauza în care a fost pronunțată Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248), *copilul minor neînsoțit* a fost cel care a solicitat reîntregirea familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86, iar nu (precum în prezenta cauză) un părinte care încearcă să se alăture copilului său în temeiul printre altele al articolului 23 și următoarele din Directiva 2011/95.

19 JO 2004, L 304, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 52.

20 A se vedea de asemenea Directiva 2013/32.

21 A se vedea articolul 3 alineatul (2) litera (c) din Directiva 2003/86.

57. În plus, în timp ce prezenta cauză vizează problema drepturilor părintelui unei persoane care beneficiază de statutul conferit prin protecția subsidiară, cauza în care a fost pronunțată Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577), este de asemenea oarecum diferită, întrucât vizează interpretarea articolului 4 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din Directiva 2003/86, care impune statelor membre să autorizeze intrarea și șederea copiilor minori necăsătoriți ai unui refugiat.

5. Aplicarea jurisprudenței în prezenta cauză

58. Trebuie remarcat faptul că articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 nu precizează data care trebuie luată în considerare. Chiar dacă legiuitorul Uniunii ar fi putut în mod avantajos să clarifice acest punct, totuși, în pofida acestei absențe, nu rezultă că fiecare stat membru poate stabili în mod unilateral data pe care dorește să o aleagă pentru a stabili dacă anumite persoane sunt „membri de familie” în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95. Am ajuns la această concluzie din mai multe motive.

59. În primul rând, articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 nu face nicio trimitere la legislația națională sau la statele membre și, în al doilea rând, nu există nimic în această dispoziție sau, de altfel, în vreo altă dispoziție din Directiva 2011/95 care să sugereze că legiuitorul Uniunii a intenționat să lase fiecărui stat membru responsabilitatea pentru determinarea datei relevante în cauză.

60. În Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248, punctul 41), și în Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577, punctul 30), Curtea a amintit că, în conformitate atât cu cerința aplicării uniforme a dreptului Uniunii, cât și cu cea a principiului egalității, o dispoziție de drept al Uniunii care nu face nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul său de aplicare trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând cont în special de contextul dispoziției și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză.

61. În opinia noastră, articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 trebuie interpretat în lumina articolului 23 alineatul (1) din directiva respectivă, care prevede într-un limbaj foarte clar și neechivoc că „[s]tatele membre *se asigură* că unitatea familiei poate fi menținută” (subliniere noastră). În plus, considerentul (16) al Directivei 2011/95 prevede că această directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de cartă și urmărește promovarea aplicării printre altele a articolelor 7 și 24 din cartă.

62. Conform jurisprudenței constante, articolul 7 din cartă, care recunoaște dreptul la respectarea vieții private și de familie, trebuie coroborat cu obligația de luare în considerare a interesului superior al copilului, recunoscută la articolul 24 alineatul (2) din cartă și ținând seama de necesitatea întreținerii cu regularitate de către copil a unor relații personale cu ambii părinți, exprimată la articolul 24 alineatul (3) din cartă [22].

63. Rezultă din cele de mai sus că articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 trebuie interpretat în interesul copilului în cauză și în vederea promovării vieții de familie.

[22] Hotărârea din 13 martie 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, punctul 55 și jurisprudența citată).

64. Considerăm că nu ar fi în interesul copilului în cauză și nici în cel al promovării vieții de familie în contextul unor proceduri precum cele din prezenta cauză și, de altfel, nici în conformitate cu raționamentul Hotărârii din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248), și al Hotărârii din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577), dacă data relevantă pentru evaluarea statutului de „minor" în temeiul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 ar fi data la care a fost soluționată în mod efectiv cererea de azil a lui SE [23] sau data la care fiului lui SE i s-a acordat statutul conferit prin protecția subsidiară [24].

65. Rezultă în mod clar din Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248, punctul 55), și din Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577), că Curtea nu a prevăzut ca dreptul unui reclamant la viața de familie să fie condiționat de rapiditatea și durata unei cereri naționale și ale procesului decizional național. Principiul care stă la baza acestor două decizii este că dreptul de a depune o cerere de reîntregire a familiei nu poate fi subordonat hazardului datelor la care anumite decizii sunt adoptate de către terți.

66. În opinia noastră, acest lucru este valabil indiferent de chestiunea dacă recunoașterea statutului de protecție subsidiară în temeiul Directivei 2011/95 este sau nu un act declarativ. În această privință, trebuie remarcat faptul că considerentul (21) al Directivei 2011/95 prevede că recunoașterea statutului de refugiat este un act declarativ. Totuși, nu există un considerent echivalent în Directiva 2011/95 în ceea ce privește protecția subsidiară [25]. Cu toate acestea, chiar dacă Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248), face referire la faptul că recunoașterea statutului de refugiat este declarativă [26], Curtea a subliniat în această hotărâre că subordonarea dreptului la reîntregirea familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86 față de momentul în care autoritatea națională competentă adoptă în mod oficial decizia de recunoaștere a statutului de refugiat al persoanei în cauză și, prin urmare, de cât de rapid sau de lent este procesată cererea de protecție internațională de către autoritatea respectivă, ar pune sub semnul întrebării eficacitatea acestei dispoziții. O astfel de stare de fapt ar fi contrară nu numai obiectivului acestei directive, care este acela de a promova reîntregirea familiei și de a acorda în acest sens o protecție specifică refugiaților, în special minorilor neînsoțiți, ci și principiilor egalității de tratament și securității juridice [27].

[23] Corpul principal al întrebării 1.

[24] Întrebarea 1 litera a).

[25] Chiar dacă nu există un considerent echivalent cu considerentul (21) în ceea ce privește protecția subsidiară, considerăm că, după depunerea unei cereri de protecție internațională, orice resortisant al unei țări terțe sau apatrid care îndeplinește condițiile de fond prevăzute în capitolul V din Directiva 2011/95 pentru a beneficia de protecție subsidiară are dreptul subiectiv de a fi recunoscut ca având statutul de protecție subsidiară, chiar înainte de adoptarea deciziei oficiale în acest sens. În plus, la punctul 32 din Hotărârea din 1 martie 2016, Kreis Warendorf și Osso (C-443/14 și C-444/14, EU:C:2016:127), Curtea a observat că considerentele (8), (9) și (39) ale Directivei 2011/95 enunță că legiuitorul Uniunii a intenționat să instituie un statut uniform în favoarea ansamblului beneficiarilor unei protecții internaționale și, în consecință, a ales să acorde beneficiarilor statutului conferit prin protecția subsidiară aceleași drepturi și avantaje cu cele de care beneficiază refugiații, cu excepția derogărilor necesare și justificate obiectiv. În această privință, nu se prevede nicio derogare cu privire la beneficiarii de protecție subsidiară în temeiul articolului 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95. Această dispoziție se referă în mod specific la beneficiarul de protecție internațională.

[26] În opinia noastră, problema caracterului declarativ al statutului de refugiat a apărut printre altele întrucât articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2003/86 prevede în mod specific că această directivă nu se aplică susținătorului reîntregirii „care solicită recunoașterea statutului de refugiat și a cărui cerere nu a făcut încă obiectul unei decizii definitive". A se vedea Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248, punctul 50). Nu există nicio dispoziție echivalentă în Directiva 2011/95.

[27] La punctul 60 din Hotărârea din 12 aprilie 2018, A și S (C-550/16, EU:C:2018:248), Curtea a declarat că „a reține data de depunere a cererii de protecție internațională ca fiind cea care trebuie să fie avută în vedere pentru a aprecia vârsta unui refugiat în scopul aplicării articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86 permite garantarea unui tratament identic și previzibil pentru toți solicitanții care se află din punct de vedere cronologic în aceeași situație, asigurând faptul că admiterea cererii de reîntregire a familiei depinde în principal de circumstanțe imputabile solicitantului, iar nu administrației, cum ar fi durata examinării cererii de protecție internațională sau a cererii de reîntregire a familiei".

67. O abordare similară a fost adoptată de Curte în Hotărârea sa din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577). Cu toate acestea, Curtea, în raționamentul său, nu s-a bazat pe natura declarativă a unui act de recunoaștere a statutului de refugiat, ci a subliniat mai degrabă drepturile derivate din articolul 7 și din articolul 24 alineatele (2) și (3) din cartă și interesele copiilor în cauză. Aceasta a observat că dreptul la reîntregirea familiei nu trebuie condiționat de împrejurări aleatorii și imprevizibile, imputabile în întregime autorităților și instanțelor naționale competente din statul membru în cauză [28].

68. Din dosarul național prezentat Curții în prezenta cauză rezultă, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, că există un decalaj de aproape patru ani între data la care fiul lui SE a depus cererea de azil (21 august 2012) și data la care i s-a acordat protecție subsidiară (13 mai 2016). Instanța de trimitere nu a oferit nicio explicație pentru intervalul de timp considerabil scurs în cauză. S-ar putea presupune, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, că acest lucru a fost cauzat de anumite căi de atac introduse de fiul lui SE împotriva deciziei Oficiului Federal de respingere a cererii sale de azil. Este suficient să observăm că cererea de azil a lui SE este pendinte din anul 2016.

69. În opinia noastră, în afară de riscul de erodare a drepturilor [29] garantate în temeiul articolului 7 și al articolului 24 din cartă, ar fi de asemenea contrar articolului 47 din cartă și dreptului la o cale de atac eficientă ca obligația care revine unui solicitant de protecție internațională de a formula căile de atac prevăzute la articolul 46 din Directiva 2013/32 să poată conduce astfel la o situație în care membrii de familie și-ar pierde dreptul de a menține unitatea familiei și toate drepturile care decurg din acesta, în conformitate printre altele cu Directiva 2011/95, ca urmare a întârzierilor pe care un astfel de litigiu le-a generat în mod inevitabil și care par să nu fi fost sub controlul solicitantului. O astfel de situație ar putea împiedica și ar descuraja în mod nerezonabil formularea căilor de atac în justiție care, în alte condiții, ar putea fi disponibile [30].

70. În această privință, considerăm, astfel cum arată guvernele german și maghiar [31], că faptul că articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32 impune o examinare deplină și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept de o instanță de fond dintr-un stat membru sesizată în primă instanță cu o cale de atac împotriva unei decizii privind o cerere de protecție internațională, nu este relevant atunci când se decide, printre altele, ce dată trebuie luată în

[28] Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577, punctul 43). În plus, autorizarea intrării și a ședерii în temeiul articolului 4 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din Directiva 2003/86, care era în discuție în această cauză, nu este, astfel cum a arătat Comisia, un act declarativ.

[29] A se vedea de asemenea Concluziile avocatului general Hogan prezentate în cauza B. M. M. și B. S. (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, EU:C:2020:222, punctul 43).

[30] A se vedea prin analogie Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577, punctele 53-55).

[31] Guvernul german consideră că, în ceea ce privește condiția ca beneficiarul protecției să fie „minor” în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95, ceea ce contează este data deciziei privind cererea membrului de familie care dorește să își exercite un drept derivat din cel al beneficiarului protecției. Guvernul respectiv constată în special că, având în vedere că articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2011/95 impune un control judiciar *ex nunc* deplin, dreptul Uniunii se bazează, astfel, pe principiul potrivit căruia este decisivă situația de fapt și de drept de la data examinării. Acest lucru pledează împotriva stabilirii datei relevante, care este anterioară datei la care se adoptă decizia, ca fiind aceea la care trebuie să existe condițiile de fapt pentru ca o rudă să fie considerată membru de familie în sensul definiției date la articolul 2 litera (j) din Directiva 2011/95. Guvernul maghiar consideră că indicațiile Curții din Hotărârea din 16 iulie 2020, État belge (Reîntregirea familiei – copil minor) (C-133/19, C-136/19 și C-137/19, EU:C:2020:577), nu se aplică *mutatis mutandis* în prezenta cauză, în special având în vedere cerința prevăzută la articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, confirmată de Curte în Hotărârea din 25 iulie 2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:584), în sensul în care atât elementele de fapt, cât și elementele de drept trebuie să facă obiectul unei examinări depline și *ex nunc*. Potrivit acestui guvern, împlinirea vârstei majoratului de către minor după depunerea cererii constituie o împrejurare pe care instanța nu o poate ignora atunci când adoptă o decizie, având în vedere cerința unei examinări *ex nunc*. Guvernul maghiar consideră că același principiu se aplică în procedura administrativă. Astfel, acesta reafirmă faptul că data deciziei privind cererea (lui SE) de protecție internațională pe baza unei situații familiale este data la care se evaluează statutul de „minor”.

considerare pentru a evalua dacă persoana care poate beneficia de protecție (în speță, fiul lui SE), este un „minor” în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95. Scopul articolului 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32 este de a se asigura că decizia instanței competente privind protecția internațională se bazează pe o situație de fapt și de drept actualizată [32]. Această dispoziție nu are nicio incidență asupra dreptului membrilor de familie de a solicita, în temeiul articolului 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95, prestațiile menționate la articolele 24-35 din directiva respectivă sau, de altfel, asupra momentului în funcție de care sunt derivate aceste drepturi.

71. În ceea ce privește opțiunea temporală indicată la întrebarea 1 litera c), și anume data la care SE a intrat în Republica Federală Germania, articolul 2 litera (j) din Directiva 2011/95 impune în mod clar ca membrii de familie în cauză să fie „prezenți în același stat membru ca urmare a cererii de protecție internațională” [33]. Astfel, pentru ca această dispoziție să fie aplicabilă, SE trebuie să fi intrat în Republica Federală Germania înainte ca fiul său să împlinească vârsta majoratului, iar fiul lui SE trebuie să fi depus cererea de protecție internațională în timp ce era minor, în condițiile în care SE încearcă să obțină drepturi în această privință.

72. Chiar dacă prezența în statul membru în cauză și depunerea unei cereri de protecție internațională de către „minorul” în cauză sunt condiții necesare, acestea nu sunt totuși suficiente în sine pentru a da naștere unui drept la prestațiile menționate la articolul 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95. Membrii de familie ai beneficiarului de protecție internațională care, în mod individual, nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a obține această protecție, trebuie, în conformitate cu articolul 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95, să *„pretind*[*ă*] beneficiile prevăzute la articolele 24-35 […]” [34]. În opinia noastră, această cerere este cea care declanșează o analiză a dreptului la beneficiile în cauză și constituie astfel data relevantă pentru evaluarea statutului de „minor” al beneficiarului de protecție internațională menționat la articolul 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95.

73. În consecință, considerăm că, pentru ca un tată să beneficieze de drepturile prevăzute la articolul 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95 pe baza faptului că este „membru de familie” al unui „minor” care este beneficiar de protecție internațională, aceste drepturi trebuie să fie efectiv afirmate sau revendicate de tatăl în cauză în timp ce beneficiarul de protecție internațională este încă minor. Astfel, într-o cauză precum litigiul principal, momentul relevant pentru evaluarea statutului de „minor” în temeiul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 este, în principiu, data la care solicitantul de azil (SE) a depus cererea sa de azil [întrebarea 1 litera b) – anul 2016]. Prin urmare, având în vedere formularea clară a articolului 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95, nu considerăm că data la care beneficiarul protecției internaționale (fiul lui SE) a depus cererea sa de azil [35] este în sine relevantă pentru scopul evaluării statutului de „minor” în conformitate cu articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 [întrebarea 1 litera d) – anul 2012].

[32] A se vedea de asemenea prin analogie în ceea ce privește procedura administrativă, articolul 10 alineatul (3) litera (b) și articolul 45 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32. În contextul judiciar național, a se vedea punctul 77 din AsylG.

[33] Această dispoziție impune de asemenea ca „familia [să fi] exista[t] deja în țara de origine”.

[34] Sublinierea noastră.

[35] Fiul lui SE a depus cererea de azil în anul 2012.

74. Astfel, data relevantă pentru evaluarea statutului de „minor” al fiului lui SE în conformitate cu articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 este data la care SE a depus cererea sa de azil [întrebarea 1 litera b) – anul 2016], cu condiția ca fiul lui SE să solicite protecție internațională *înainte* să împlinească vârsta majoratului și cu condiția ca *ambii* membri de familie în cauză să fie prezenți în același stat membru înainte ca fiul lui SE să împlinească vârsta majoratului.

75. Având în vedere că, în opinia noastră, este decisivă data la care SE a depus cererea sa de azil, rezultă că cea de a doua întrebare adresată de instanța de trimitere are de asemenea o anumită importanță. Această întrebare vizează chestiunea dacă data relevantă este data la care a fost solicitat azilul sau data la care cererea de azil este depusă în mod oficial [36].

76. Această întrebare necesită o interpretare a articolului 6 din Directiva 2013/32. În opinia noastră, răspunsul la întrebarea ridicată de instanța de trimitere poate fi găsit la punctele 92-94 din Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională) (C-36/20 PPU, EU:C:2020:495), care afirmă în esență că un resortisant al unei țări terțe dobândește calitatea de solicitant de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (c) din Directiva 2013/32, *din momentul în care „înaintează” o astfel de cerere*. Acțiunea de „înaintare” a unei cereri de protecție internațională nu necesită nicio formalitate administrativă, întrucât formalitățile respective trebuie să fie respectate la momentul „depunerii” cererii. Astfel, dobândirea calității de solicitant de protecție internațională nu este subordonată nici înregistrării și nici depunerii cererii și faptul că un resortisant al unei țări terțe și-a manifestat intenția de a solicita protecție internațională în fața unei „alte autorități”, în sensul articolului 6 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 2013/32, este suficient pentru a conferi acestei persoane calitatea de solicitant de protecție internațională. Prin urmare, depunerea unei astfel de cereri este suficientă pentru a declanșa termenul de șase zile lucrătoare în care statul membru vizat trebuie să înregistreze cererea menționată.

77. În consecință, se pare, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, că data relevantă în ceea ce privește cererea de azil a lui SE a fost în luna februarie a anului 2016, mai degrabă decât data cererii sale oficiale de protecție internațională din 21 aprilie 2016. Întrucât cererea de azil a lui SE a fost formulată în timp ce fiul său era încă minor, rezultă că SE era un membru de familie în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95.

78. Ca răspuns la prima și cea de a doua întrebare ale instanței de trimitere, considerăm, prin urmare, că, în împrejurările unei cauze precum cauza principală, data relevantă pentru evaluarea statutului de „minor” al beneficiarului de protecție internațională vizat la articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 este data la care tatăl său înaintează o cerere de protecție internațională în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2013/32, cu condiția ca beneficiarul protecției internaționale să fi solicitat această protecție înainte să împlinească vârsta majoratului și ca ambii membri de familie în cauză să fie prezenți în același stat membru înainte ca beneficiarul protecției internaționale să împlinească vârsta majoratului.

[36] La punctul 3 din cererea de decizie preliminară, instanța de trimitere a arătat că SE a solicitat azil în luna februarie a anului 2016, iar, la 21 aprilie 2016, a formulat o cerere oficială de protecție internațională. Instanța respectivă a menționat de asemenea la punctele 20 și 21 din cererea sa că articolul 13 alineatul (1) din AsylG nu prevede o anumită formă a solicitării materiale de azil, în timp ce cererea de azil trebuie să fie depusă în mod oficial la agenția locală competentă a Oficiului Federal în conformitate cu articolul 14 alineatul (1) prima teză din AsylG. Potrivit instanței de trimitere, faptul că articolul 6 din Directiva 2013/32 autorizează statele membre să prevadă o depunere oficială a cererii și le impune doar să ofere posibilitatea depunerii unei astfel de cereri în cel mai scurt timp posibil, fără a le indica cerințe concrete în ceea ce privește termenul, ar putea pleda în favoarea aprecierii calității de minor la data depunerii formale a cererii. Chiar dacă, în acest caz, nu sunt impuse termene concrete minime, uzuale sau maxime, este totuși necesar ca depunerea cererii oficiale să poată fi efectuată imediat și, prin urmare, fără a fi tergiversată în mod nejustificat. Cu toate acestea, instanța de trimitere a menționat că nu este cert că luarea în considerare a datei depunerii cererii oficiale este conformă cu principiul egalității de tratament și cu principiul securității juridice, precum și cu principiul efectului util.

B. Cea de a treia întrebare preliminară

79. Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 coroborat cu articolul 23 alineatul (1) din directiva respectivă necesită reluarea, între „membrii de familie" în cauză, a vieții de familie în sensul articolului 7 din cartă sau dacă simpla prezență simultană a beneficiarului protecției și a membrului său de familie în statul membru în cauză este suficientă pentru stabilirea statutului de membru de familie [37].

80. Articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 subordonează noțiunea de „membru de familie", în ceea ce privește tatăl unui beneficiar al protecției internaționale [38], numai celor trei condiții, și anume familia să fi existat deja în țara de origine [39], membrii de familie ai beneficiarului de protecție internațională să fie prezenți în același stat membru ca urmare a cererii de protecție internațională și beneficiarul de protecție internațională să fie un minor necăsătorit.

81. Această dispoziție și în special cerința prezenței în același stat membru nu impun reluarea, între membrii de familie în cauză, a vieții de familie în sensul articolului 7 din cartă. Articolul 7 din cartă impune respectarea vieții de familie. Cu toate acestea, nu impune membrilor de familie nicio cerință specifică în ceea ce privește intensitatea relațiilor lor de familie.

82. Articolul 23 alineatul (1) din Directiva 2011/95 prevede că statele membre se asigură că unitatea familiei poate fi menținută. În această privință, articolul 23 alineatul (2) din directiva respectivă impune statelor membre obligații pozitive concrete, cu drepturi individuale și subiective corespunzătoare clar definite. Această dispoziție impune statelor membre să se asigure că „membrii de familie", astfel cum sunt definiți la articolul 2 litera (j) din Directiva 2011/95, pot pretinde beneficiile prevăzute la articolele 24-35 din această directivă. Aceste beneficii trebuie, în principiu, să fie acordate membrilor de familie [40]. Statele membre nu beneficiază de nicio marjă de apreciere în această privință [41].

83. Astfel cum a arătat în mod corect Comisia în observațiile sale, reluarea unei relații de familie nu poate depinde, în fapt, pur și simplu de dorințele membrilor de familie în cauză, ci mai degrabă de condiții care nu pot fi controlate de aceștia, precum locul în care sunt găzduiți. Poate mai

[37] Guvernul german consideră că definiția cuprinsă la articolul 2 litera (j) din Directiva 2011/95 nu poate fi analizată independent de articolul 23 alineatul (2) din această directivă, care vizează menținerea unității familiei. Prin urmare, este necesar ca viața de familie menționată la articolul 7 din cartă să fi fost reluată între beneficiarul protecției și solicitantul de azil în statul membru gazdă. În plus, intrarea pe teritoriu trebuie să se fi făcut în vederea exercitării (din nou) a autorității părintești. Guvernul maghiar consideră că articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 sugerează că, pentru a pretinde statutul de membru de familie, nu este suficient ca membrii de familie să fie prezenți simultan pe teritoriul unui stat membru, fiind necesar de asemenea ca între aceștia să existe cu adevărat legături de familie, ceea ce implică faptul că viața de familie între părinte și copilul minor a fost reluată în mod efectiv în statul membru în cauză.

[38] Această dispoziție face referire la „tatăl, mama sau un alt adult *responsabil* pentru beneficiarul de protecție internațională". Sublinierea noastră. În timp ce se presupune existența unei relații de familie între un părinte și un copil minor necăsătorit, cu condiția îndeplinirii tuturor condițiilor prevăzute la articolul 2 litera (j) din Directiva 2011/95, o relație „părintească" cu un alt adult trebuie, în opinia noastră, să fie în plus dovedită prin lege sau prin practica statului membru în cauză.

[39] În opinia noastră, membrii de familie pot fi obligați să prezinte documente justificative pentru a dovedi că familia exista deja în țara de origine. A se vedea prin analogie articolul 5 alineatul (2) din Directiva 2003/86, care impune ca cererea de intrare și ședere depusă la autoritățile competente dintr-un stat membru să fie însoțită de documente justificative care dovedesc legăturile de familie.

[40] Cu excepția cazului în care motive imperioase de siguranță națională sau de ordine publică impun altfel. A se vedea de exemplu articolele 24 și 25 din Directiva 2011/95.

[41] În afara excepțiilor specifice de la aceste obligații, prevăzute la articolul 23 alineatele (3) și (4) din Directiva 2011/95. Astfel, un membru de familie nu poate beneficia de articolul 23 alineatele (1) și (2) din Directiva 2011/95 dacă este sau urmează să fie exclus de la protecție internațională în temeiul capitolelor III și V din această directivă. A se vedea articolul 23 alineatul (3) din Directiva 2011/95. În plus, statele membre pot refuza, limita sau retrage beneficiile în cauză din motive de siguranță națională sau de ordine publică. A se vedea articolul 23 alineatul (4) din Directiva 2011/95. Nu există nicio indicație în dosarul prezentat Curții că aceste excepții sunt relevante în prezenta cauză.

important, având în vedere că Directiva 2011/95 nu a impus niciun criteriu în această privință, este că nu este clar modul în care reluarea unei relații de familie ar putea fi monitorizată și evaluată într-un mod corect, obiectiv și proporțional de autoritățile naționale competente.

84. Cu toate acestea, în cazul în care un minor necăsătorit la împlinirea vârstei majoratului indică în scris în mod expres că nu dorește să mențină unitatea familiei, atunci scopul articolului 23 din Directiva 2011/95 nu poate fi atins și autoritățile naționale competente nu sunt obligate să acorde membrilor de familie beneficiile corespunzătoare în temeiul articolelor 24-35 din această directivă.

85. Chiar dacă fiul lui SE a împlinit 18 ani și a atins vârsta majoratului la 20 aprilie 2016, nu există nicio indicație în dosarul prezentat Curții, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, că acesta s-a opus în vreo etapă menținerii unității familiei sau faptului de a fi reunit cu tatăl său.

C. Cea de a patra întrebare preliminară

86. Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită să se clarifice dacă calitatea de membru de familie al un solicitant de azil (SE) în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 încetează atunci când beneficiarul protecției (fiul lui SE) împlinește vârsta majoratului sau se căsătorește. Instanța de trimitere urmărește de asemenea să se stabilească, în cazul în care calitatea de membru de familie a tatălui beneficiarului protecției, în sensul articolului 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95/UE, continuă să existe în principiu dincolo de momentul în care copilul împlinește vârsta majoratului, dacă, exceptând situația în care încetează ședederea tatălui în statul membru gazdă sau vocația copilului la protecție, această calitate încetează să existe la un anumit moment sau cu ocazia apariției unui anumit eveniment [42].

87. Considerăm că, în conformitate cu articolul 2 litera (j) a treia liniuță și cu articolul 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95, drepturile membrilor de familie *nu* persistă pentru o perioadă nelimitată.

88. În opinia noastră, dreptul membrilor de familie, întemeiat pe articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95, de a pretinde beneficiile prevăzute la articolele 24-35 din această directivă persistă după ce beneficiarul protecției subsidiare împlinește vârsta majoratului, în perioada de valabilitate a permisului de ședere acordat acestora în conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din directiva respectivă.

89. În această privință, articolul 24 alineatul (2) din Directiva 2011/95 prevede că „statele membre eliberează beneficiarilor statutului conferit prin protecție subsidiară și *membrilor de familie ai acestora* un permis de ședere reînnoibil care trebuie să fie valabil *pentru o perioadă de cel puțin un an* și, în cazul reînnoirii, pentru cel puțin doi ani, cu excepția cazului în care există motive imperioase de siguranță națională sau de ordine publică ce impun o decizie contrară” [43].

[42] Guvernele german și maghiar consideră că, în conformitate cu articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95, statutul de membru de familie impune ca persoana de referință să fie minoră și necăsătorită. În consecință, statutul de membru de familie încetează atunci când persoana de referință împlinește vârsta majoratului sau se căsătorește. Comisia consideră că, în conformitate cu articolul 2 litera (j) a treia liniuță și cu articolul 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95, drepturile membrilor de familie persistă după ce beneficiarul protecției împlinește vârsta majoratului, în perioada de valabilitate a permisului de ședere acordat în conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din această directivă.

[43] Sublinierea noastră.

VII. Concluzie

90. Având în vedere considerațiile menționate anterior, propunem Curții să răspundă la întrebările adresate de Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, Germania) după cum urmează:

În împrejurările unei cauze precum cauza principală, data relevantă pentru evaluarea statutului de „minor” al beneficiarului de protecție internațională în conformitate cu articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate este data la care tatăl său înaintează o cerere de protecție internațională în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale, cu condiția ca beneficiarul protecției internaționale să fi solicitat această protecție înainte să împlinească vârsta majoratului și ca ambii membri de familie în cauză să fie prezenți în același stat membru înainte ca beneficiarul protecției internaționale să împlinească vârsta majoratului.

În conformitate cu articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95, noțiunea de „membri de familie” în ceea ce privește tatăl unui beneficiar de protecție internațională depinde exclusiv de trei condiții, și anume familia să fi existat deja în țara de origine, membrii familiei beneficiarului de protecție internațională să fie prezenți în același stat membru ca urmare a cererii de protecție internațională și beneficiarul de protecție internațională să fie un minor necăsătorit. Articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95 nu impune reluarea, între membrii de familie în cauză, a vieții de familie în sensul articolului 7 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. În cazul în care un minor necăsătorit la împlinirea vârstei majoratului indică în scris în mod expres că nu dorește să mențină unitatea familiei, atunci scopul articolului 23 din Directiva 2011/95 nu poate fi atins și autoritățile naționale competente nu sunt obligate să acorde membrilor de familie beneficiile corespunzătoare în temeiul articolelor 24-35 din această directivă.

În conformitate cu articolul 2 litera (j) a treia liniuță și cu articolul 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95, drepturile membrilor de familie nu persistă pentru o perioadă nelimitată. Dreptul membrilor de familie, întemeiat pe articolul 2 litera (j) a treia liniuță din Directiva 2011/95, de a pretinde beneficiile prevăzute la articolele 24-35 din această directivă persistă după ce beneficiarul protecției subsidiare împlinește vârsta majoratului, în perioada de valabilitate a permisului de ședere acordat acestora în conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din directiva respectivă.